

УДК 728

Н.В.Козлова

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ФОРМОТВОРЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ ВІТЧИЗНЯНИХ І ЗАКОРДОННИХ БАГАТОПОВЕРХОВИХ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ (БЖК)

Архітектура міського житла має значний вплив на людину, займаючи ключове місце в процесі формування комфортного середовища її проживання.

Формоутворення зовнішнього вигляду міського житла завжди пов'язане з характером впливів екологічних факторів зовнішнього середовища і вимогами до його внутрішнього середовища. Сучасні досягнення архітектурно-будівельної науки і техніки істотно розширюють можливості адаптації огорожуваних поверхонь будівлі до різноманітних умов зовнішнього середовища.

Аналіз літературних джерел засвідчує існування трьох провідних напрямків у формуванні зовнішнього вигляду житла: *традиційного, техноцентричного та біоцентричного*. [1, 2]

Традиційний підхід до формування зовнішнього вигляду сучасного багатоквартирного міського житла найбільш часто зустрічається в архітектурній практиці (Рис. 1). Він характеризується використанням візуально непроникних, перфорованих огорожуваних поверхонь, які диференційовані на ряд типологічних елементів (вікна, двері, відкриті та закриті приквартирні приміщення, елементи екозахисту і т.д.). Всі ці елементи, хоча просторово виконують різні функції, але належать до одної фасадної поверхні.

Традиційний підхід до формування зовнішнього вигляду міського житла відображає забезпечення необхідних параметрів внутрішнього середовища житла конструктивно-будівельними, планувальними і пластичними прийомами. В основі **техноцентричного** підходу до формування багатоквартирного житла лежить процес диференціювання (розшарування) системи огорожувальних поверхонь (Рис.2). Він характеризується появою багат шарових стінових панелей, різноманітних сонце-, вітро-, опадозахисних влаштувань, вдосконаленням огорожувальних конструкцій. Матеріальна оболонка будинку при цьому, достатньо автономна і багат шарова, що дозволяє організувати її і різним ступенем глибини, відношенням шарів, їх конфігурацією, візуальною проникністю і світлопровідністю кожного шару, використовувати «фасадотворчі», практично будь-які матеріали. Конструкція розглядається тут як відповідна точка для вирішення художніх задач. Специфіку зовнішнього вигляду будинку при техноцентричному вирішенні надає використання металу

і скла на фасаді, активне застосування елементів інженерного обладнання (трубопроводів, вентиляційних шахт, інженерних влаштувань використання альтернативних джерел енергії).

А

Б

Закордонний досвід

В

Г

Вітчизняний

Рис. 1 Традиційний підхід до формування зовнішнього вигляду сучасного багатоквартирного міського житла.

А - Житловий будинок в м. Нью-Йорк, США; Б - Житлова башта Дунаю Відень, Австрія; В - Житловий комплекс на просп. Героїв Сталінграду №24а в м. Києві; Г - Житловий комплекс по вул. Голосіївській в м. Києві.

Закордонний досвід

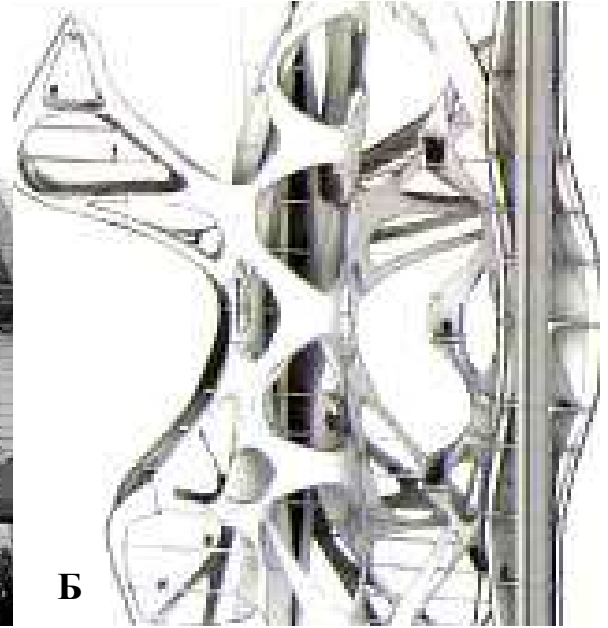
Вітчизняний досвід

Рис. 2 Техноцентричний підхід до формування зовнішнього вигляду сучасного багатоквартирного міського житла.

А - «Башта 100» в м. Нью-Йорк, США.; **Б** – Житловий комплекс в м.Чанг Хо, Тайвань; **В** – Житловий будинок в м. Бомбей, Індія; **Г** – Проект житлового комплексу між вул. Ямською, Боженко і Лабораторною в м. Києві; **Д** - Проект житлового комплексу "Башти близнюки" в м. Дніпропетровськ.

Закордонний досвід

Вітчизняний досвід

Рис. 3 Біоцентричний підхід до формування зовнішнього вигляду сучасного багатоквартирного міського житла.

А - «Горбатий будинок», Сопот, Польща арх. О'Гері; **Б** – Проект башти в Гонконзі арх. Н.Кук; **В** – Спільний українсько-датський проект житлового району по вул.Воскресенській в м.Києві; **Г** - Проект житлового комплексу на вул. Соціалістичній в м. Києві; **Д** - Проект житлового комплексу по вул. Шовковичній в м.Києві; **Є** - Проект житлового будинку по вул. Гоголівській №32 в м. Києві

Біоцентричний підхід спирається на застосування ефективних криволінійних ізоморфних форм (Рис.3). Біоцентричний підхід може також засновуватись на застосуванні виразних конструкцій, але є і інше його виявлення, коли матеріальна оболонка будинку не пов'язана напряду з його конструктивно-просторовою структурою. Цей підхід визначає гетерогенне розміщення матеріалу по оболонці будинку, враховуючи нерівномірність впливу зовнішнього середовища.

Важливим аспектом є вираження в пластичній організації поверхні перешкоди замість традиційної граматики стовпово-балкової конструкції (вертикалі і горизонталі) «нової тектоніки» неперервних поверхонь – складчастих, викривлених або шаруватих.

Біоцентричний підхід до формування житла звернений до пошуків нового вирішення екологічних проблем і створення максимально комфортних умов для контакту мешканця з природою. Тут використовується як розкриття внутрішнього простору в природне оточення, так і більш сучасний прийом включення форм живої та неживої природи в структури житлового будинку.[1]

Опрацювавши сучасний досвід формування зовнішнього вигляду житла, як вітчизняного так і закордонного, встановлено:

- всі три напрямки (традиційний, техноцентричний та біоцентричний) присутні в закордонній практиці будівництва міського житла;
- у вітчизняній практиці будівництва міського житла виявлено лише традиційний та техноцентричний підходи. Біоцентричний напрямок має місце лише в проектах молодих архітекторів і перебуває на стадії розвитку.

Література

1. Ю.С.Янковская, Чикота М.Ю. Современные подходы к формированию облика жилища. // Жилищное строительство. – 2007. - №8. – С.20-22.
2. Чикота М.Ю. Облик современного жилища в неблагоприятных условиях промышленного города (на примере г. Магнитогорска): Дис. канд. Архит.: 18.00.01/ - Екатеринбург: РГБ, 2007.
3. Бачинська Л.Г., Козлова Н.В. Принципи формування об'ємно-просторової композиції багатопверхових житлових комплексів (БЖК) з врахуванням

вимог відеоекології //Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – Київ: КНУБА, 2008, №20 - С.306-321.

4. Binder G. Sky high living: contemporary high-rise apartment and mixed used buildings/G. Binger. – Australia: The Images Publishing Group Ltd, 2002. – 256p.

Анотація

В статті розглянуто сучасні напрямки формування зовнішнього вигляду багатоповерхових житлових комплексів: традиційного, техноцентричного та біоцентричного, на основі вітчизняного та закордонного досвіду проектування БЖК.

Ключові слова: багатоповерховий житловий комплекс, зовнішній вигляд житлових будинків.

Аннотация

В статье рассмотрены современные направления формирования облика многоэтажных жилых комплексов: традиционного, техноцентрического и биоцентрического, на основании отечественного и зарубежного опыта проектирования МЖК.

Ключевые слова: многоэтажный жилой комплекс, облик жилых домов.

Abstract

The article deals with modern trends forming the appearance of multi-housing complexes: the traditional, tehnocentrycal and biocentrycal on the basis of domestic and international experience designing MHC.

Keywords: multi-housing complexes, appearance of houses.

УДК 728.31(045)

О.Ю. Запорожченко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПРОЕКТУВАННЯ І БУДІВНИЦТВА ІНДИВІДУАЛЬНОГО МІСЬКОГО МАЛОПОВЕРХОВОГО ЖИТЛА ЯК СТРУКТУРИ, ЩО «РОЗВИВАЄТЬСЯ»

На сучасному етапі формування ринкової економіки в Україні проблема житла лишається не розв'язаною для основної частини населення. Державне та муніципальне будівництво в містах майже припинено, планове господарство у цій сфері майже відсутнє.

В минулому державне масове житло, розраховане на середнього споживача, забезпечувало близько 12 процесів життєдіяльності сім'ї зі 118, відмічених ООН як тих, що реалізуються в житлі. У його архітектурно